

ДНЕВНИКЪТЪ

(стенографски)

на

XVII-то обикновено Народно събрание.

Първа редовна сесия.

III заседание, понеделникъ, 20 октомврий 1914 г.

(Открито отъ председателя г. д-ръ Д. К. Вачовъ, въ 3 ч. 40 м. слѣдъ пладне)

Прѣдседателътъ: (Звъни) Моля г. секретаря да прочете списъка на г. г. народнитѣ прѣдставители, за да се узнае, кои присѣствуватъ и кои отсъствуватъ.

Секретарь Р. В. Радевъ: (Прочита списъка. Отсъствуватъ слѣднитѣ г. г. народни прѣдставители: Захарий Ангеловъ, Иванъ Ангеловъ, Димитъръ Арнаудовъ, Никола Атанасовъ, Салимъ Ахмедовъ, Милко Бечевъ, Стефанъ С. Бобчевъ, Стоянъ Бошковъ, Григоръ Василевъ, Костадинъ Василевъ, Александъръ Величковъ, Милушъ Велчевъ, Йонко Веселиновъ, Павелъ Геннадиевъ, д-ръ Никола Георгиевъ, Атанасъ Германски, Георги Данаиловъ, д-ръ Стоянъ Даневъ, Петъръ Даскаловъ, Христо х. Димитровъ, Гочо Димовъ, Василъ Димчевъ, Стефанъ Дойчиновъ, Никола Калчевъ, Белизаръ Каракашевъ, Миле Каралѣевъ, Маринъ Ковачевъ, Радой Козаровъ, Найдено Комановъ, Ангелъ Крушковъ, Тодоръ Лукановъ, Григоръ Маджунковъ, Никола Марчевъ, д-ръ Василъ Михалчевъ, Никола Мушановъ, Тодоръ Ноевъ, Мамо Облаковъ, Кръстю Пастуховъ, Александъръ Пенчевъ, Георги Поповъ, Иванъ Г. Поповъ, д-ръ Кирякъ Провадалиевъ, Тотю Продановъ, д-ръ Еню Разпоповъ, Иванъ Симеоновъ, Христо Славейковъ, д-ръ Никола Стойчевъ, Георги Стоиловъ, Пою Табаковъ, д-ръ Паскаль Табуриновъ, Теодоръ Теодоровъ, д-ръ Димитъръ Тодоровъ, Константинъ Торлаковъ, Никола Хитровъ, Александъръ Христовъ, Никола Шипковъ и д-ръ Божидаръ Ючормански)

Прѣдседателътъ: Отъ 244 народни прѣдставители отсъствуватъ 57. Има налице 198. Значи, има достатъчно число народни прѣдставители, за да се състои заседанието.

Мнозина народни прѣдставители сж поискали отпущкъ. Прѣдседателството засега е разрѣшило отпущкъ само на ония, които сж искали такъвъ по особено важни причини, болѣзнени, или какъвто бѣше случаятъ завчера съ мюсюлманитѣ — по случай най-големия имъ празникъ въ годината, курбанъ байрамъ. За другитѣ поискани отпуски, които сж извънредно много и въ началото на сесията, прѣдседателството още не се е съвѣтвало.

Разрѣшенъ е 6-дневенъ отпущкъ, отъ 15 до 20 т. м., на ямболския народенъ прѣдставителъ г. Маринъ Ковачевъ.

Разрѣшенъ е 2-дневенъ отпущкъ, за 17 и 18 т. м., на старозагорския народенъ прѣдставителъ г. Добри Кротиевъ по причина, че е повиканъ да участвува въ съда по едно дѣло.

Разрѣшено е на народнитѣ прѣдставители отъ мюсюлманската народност, на брой 16 души, 2-дневенъ отпущкъ, на 17 и 18 т. м., тъй като, по причина на тѣхния голѣмъ празникъ, не могли да присѣствуватъ.

Разрѣшенъ е отпущкъ отъ 19 до 25 т. м. на врачанския народенъ прѣдставителъ г. Никола Шипковъ, за да се яви въ съдилището; прѣдставилъ е и призовка.

Другитѣ искани отпуски на брой повече отъ 20 още не сж разрѣшени отъ прѣдседателството. Прѣдседателството ще се посвѣтва по-напрѣдъ, дали въ началото на сесията може да се разрѣшава отпущкъ тъй, както се иска — по 10—15 дни и повече.

Има да съобща на г. г. народнитѣ прѣдставители, че е постъпили законопроектъ за разрѣшение на Министерството на желѣзницитѣ, пошитѣ и телеграфитѣ да сключатъ единъ държавенъ заемъ отъ 8,000,000 л. отъ капиталитѣ на пощенската есестовна каса за построяване държавни помѣщения за желѣзницитѣ, пошитѣ и телеграфитѣ. Този законопроектъ бѣше внесенъ въ миналата сесия, но не можа да се разгледа, повърнахме го въ министерството и сега наново се внася. Той ще се разгледа на г. г. народнитѣ прѣдставители и ще се тури на дневенъ редъ.

Постъпило е прѣдложение отъ Министерството на финанситѣ за одобрение указитѣ и докладитѣ за разрѣшенитѣ обикновени свѣрхсметни кредити на разнитѣ министерства прѣзъ 1913 г., съгласно чл. 126 отъ конституцията, и за прѣнесенитѣ суми отъ назначенитѣ фондове за попълване кредититѣ по нѣкои параграфи по бюджетитѣ имъ за 1912 и 1913 г., съгласно чл. 62 отъ закона за отчетността по бюджета, споредъ измѣненята и допълненята му съ § 5 отъ закона отъ 8 мартъ 1911 г. И това прѣдложение сжщо

ще се раздаде на г. г. народните представители и ще се тури на дневен редъ.

Постъпило е също законопроектъ за допълнение на закона за мораториума отъ 28 юлий 1914 г., който също ще се раздаде на г. г. народните представители и ще се тури на дневен редъ.

Постъпило е запитване отъ плевенските народни представители г. г. Бепко Дуновъ и Недѣлчо Георгиевъ къмъ г. председателя на Министерския съветъ и къмъ г. г. министрите на финансите и войната съ слѣдното съдържание: (Чете)

„Въз основа на чл. 107 отъ конституцията подписанитъ народни представители: Бепко Дуновъ и Недѣлчо Георгиевъ запитваме г. председателя на Министерския съветъ и г. г. министрите на финансите и войната:

„1. Каква държавна нужда налага още запрѣчението изпоса вънъ отъ царството на произведенията: царевичата (кукурузътъ), суровитъ кожи (овчи, кози, ягнешки и ярошки), сиренето и кашкавала, когато с воче знайно, че тазигодишната реколта на тѣзи произведения, далече надминава миналогодишнитъ, и че съ тѣхния износъ въ нищо не биха се уврѣдили интереситъ на страната, ако и да биха се създали нѣкои неблагоприятни условия за послѣдната.

„2. Не намиратъ ли г. г. министрите за нужно частъ по-скоро да се вдигне запрѣчението и се разрѣши износътъ на горнитъ артикули, още повече когато е явно, какво безпаричие измѣчва и безъ това по-големата частъ отъ производителитъ, прави ги неспособни и неспособни данъкоплатци къмъ общинитъ, окръжията и държавата, и въ такъвъ случай въ по-големата си частъ ставатъ жертва на мошеничествитъ търговци и банкери.“

Това запитване ще се съобщи въ прѣписъ на г. г. министрите и ще се тури на дневен редъ.

Постъпило е така също запитване отъ старозагорския народенъ представителъ г. Дечо Тоневъ къмъ г. военния министъръ, съ което пита: (Чете)

„1. Не смѣта ли той за противоконституционно съществуването и поддържането на института за ординаритъ при офицеритъ въ мирно и военно врѣме и че съществуването и поддържането му, особено прѣзъ врѣме на войнитъ, се отрази, въ по-голема мѣра врѣдно и пакостно за българскитъ национални интереси?

„2. Ако всичко това му е извѣстно, какво той е направилъ или смѣта да стори за частъ по-скоропното прѣмахване на ординарския институтъ, като такъвъ, който е отживѣлъ врѣмето си и който прави отъ българския войникъ не човѣкъ, пратенъ да служи на отечеството си, а единъ слуга?“

И това запитване ще се съобщи въ прѣписъ на г. министра, за да обяви кога ще отговори.

Споредъ правилника би трѣбвало да се пристъпи веднага къмъ отговоръ на питанята. Като най-стари и най-първо постъпили тукъ сж питанята на г. Тодора Лукановъ и г. Благоева.

Г. министъръ-председателъ има думата по този въпросъ.

Министъръ-председателъ д-ръ В. Радославовъ: Г. г. народни представители! Г. Благоевъ, както и други, сж направили питання къмъ мене да имъ дамъ обяснения по положението въобще. Това ще стане и безъ питання. Обаче, прѣдъ видъ на усложнението, което се забѣлзва отъ нѣколко дена насамъ, за да бѣда по-пълненъ и по-ясенъ, азъ ще

моля г. г. запитвачитъ да иматъ малко търпѣние, да нарушимъ малко правилника засега, да отложатъ отговора си за нѣколко дена, когато ще имамъ честта да дамъ по-пространно и по-пълно изложение на положението. Вѣрвамъ, че господата ще бждатъ съгласни, за да не повтарямъ едно и също.

Председателъ: Има думата г. Димитъръ Благоевъ.

Д. Благоевъ: Като запитвачъ отъ страна на наплата група, азъ нѣмамъ нищо противъ да се отложи отговорътъ на питанята, като моля г. министъръ-председателя, съгласно неговитъ изявления, да направи едно пълно изложение за освѣтление на всички пи. Въ тази смисълъ ние нѣмаме нищо противъ отлагането. Само ще молимъ г. министра, ако е възможно, по-скоро да стане това.

Председателъ: По другитъ питання, които се направиха, завчера, председателството е взело нужнитъ мѣрки да се изпратятъ въ прѣписъ на г. г. министрите, но, прѣдъ видъ на вчерашния празниченъ денъ, г. г. министритъ още не сж могли да ги проучатъ, за да могатъ да отговорятъ, та затуй ще пристѣпимъ веднага къмъ дневния редъ.

На дневенъ редъ е докладъ на провѣрочната комисия. Споредъ както ми се съобщи отъ комисията, подкомисиятъ не сж могли да се събератъ и да разгледатъ нито единъ отъ изборитъ, вслѣдствие на което не ще има докладъ отъ провѣрочната комисия.

Понеже други въпроси на дневенъ редъ засега нѣмаме, то азъ ще съобща дневния редъ за слѣдующото заседание, който председателството мисли да предложи:

на първо мѣсто, първо четене прѣдложението отъ Министерството на земледѣлнето и държавнитъ имоти за замѣняване казармения дворъ на 34 п. Троишки полкъ въ гр. Ловечъ, съ части отъ мерата на Ловчанската градска община;

на второ мѣсто, първо четене законопроекта за допълнение закона за мораториума отъ 28 юлий 1914 г.;

на трето мѣсто, първо четене законопроекта за разрѣшение на Министерството на желѣзницитъ, пошитъ и телеграфитъ да сключи единъ държавенъ заемъ отъ 8,000,000 л. отъ капиталитъ на пощенската спестовна каса за построяване държавни помѣщения за желѣзницитъ, пошитъ и телеграфитъ;

на четвърто мѣсто, първо четене прѣдложението на Министерството на финансите за одобрение указитъ и докладитъ за разрѣшенитъ обикновени свѣрх-смѣтни кредити на разнитъ министерства прѣзъ 1913 г., съгласно чл. 126 отъ конституцията, и за прѣнесенитъ суми отъ запазенитъ фондове за попълване кредититъ по нѣкои параграфи отъ бюджетитъ имъ отъ 1912 и 1913 г., съгласно чл. 62 отъ закона за отчетността по бюджета, споредъ измѣнената и допълнената му съ § 5 отъ закона отъ 8 мартъ 1911 г., и

на пето мѣсто, докладъ на провѣрочната комисия. Слѣдующото заседание, по правилника, ще бѣде въ срѣда.

Вдигамъ заседанието.

(Вдигнато въ 4 ч. слѣдъ пладне)

Председателъ: Д-ръ Д. К. Вачовъ.

Секретаръ: Р. В. Радевъ.

За началникъ на Стенографското бюро: В. Ив. Василиевъ.